

UCSIA/IJS-CHAIR

Jewish-Christian Relations 2014-2015

Prof. dr. Warren Zev Harvey
Hebrew University of Jerusalem

www.ucsia.org
www.uantwerpen.be/ijs

De UCSIA/IJS-Leerstoel voor Joods-Christelijke Relaties werd in 2008 door het Universitair Centrum Sint-Ignatius Antwerpen (UCSIA) en het Instituut voor Joodse Studies aan de Universiteit Antwerpen opgericht om hun gezamenlijke aandacht voor joods-christelijke relaties tot uitdrukking te brengen. Het doel van deze leerstoel is de studie van het jodendom en de hebraïstiek vanuit het perspectief van de joods-christelijke dialoog in het hedendaagse Europa te bevorderen.

In het academiejaar 2014-2015, de zevende editie van dit initiatief, bekleedt Prof. dr. Warren Zev Harvey (Professor Emeritus, Department of Jewish Thought, Hebrew University of Jerusalem) de leerstoel. Hij zal twee avondlezingen geven voor een breder publiek, alsook twee gastcolleges doceren binnen de faculteit letteren en wijsbegeerte van de Universiteit Antwerpen.

Publiekslezing I

Maimonides and Aquinas on Reading the Bible

Warren Zev Harvey (Hebrew University of Jerusalem)

Donderdag 12 februari 2015 om 20.00 uur

Universiteit Antwerpen | Hof van Liere | Prinsstraat 13 | 2000 Antwerpen

Lezing in het Engels

Maimonides taught a zealous and uncompromising negative theology. Nothing can be affirmed of God. Even the statement “God exists” cannot be affirmed of God literally, but the word “exists” is used in it “absolutely equivocally” (*Guide of the Perplexed*, I, 35, Pines trans., p. 80; I, 52, Pines trans., p. 118; and I, 56, Pines trans., p. 131). Does it make sense to say that the Creator of Existence “exists”? Maimonides loved the dictum of the Psalmist, “Silence is praise to Thee” (Psalms 65:2). The descriptions of God in our Scriptures and in our prayers are justified by Maimonides not on epistemological grounds, but only on heuristic or psychological ones.

As a young man Aquinas was attracted to Maimonides’ bold *via negativa*. In his *Commentary on the Sentences*, I, d. 2, q. 1, a. 3 (first redaction), he seriously considered a position close to Maimonides’. However, in his *Summa Theologiae*, I, q. 13, a. 2, he trenchantly criticized Maimonides’ *via negativa* and advocated the *via analogia*. What were the reasons that led Aquinas to moderate his position? What are the different religious sensibilities involved in the philosophic debate between Maimonides’ *via negativa* and Aquinas’ *via analogia*?

See W.Z. Harvey, “Maimonides and Aquinas on Interpreting the Bible,” *Proceedings of the American Academy for Jewish Research* 55 (1988), pp. 60-77; Mercedes Rubio, *Aquinas and Maimonides on the Possibility of the Knowledge of God*, Dordrecht 2006.

Publiekslezing II

The Powerful Allure of Negative Theology

Warren Zev Harvey (Hebrew University of Jerusalem) in dialoog met P.J.J. van Geest (Tilburg University)

Donderdag 19 februari 2015 om 20.00 uur

Universiteit Antwerpen | Hof van Liere | Prinsstraat 13 | 2000 Antwerpen

Lezing in het Engels

Deze lezing zal gevolgd worden door een receptie

Pseudo-Dionysius, Maimonides, Wittgenstein and Derrida on Negative Theology

Warren Zev Harvey

Negative theology has had a powerful allure for certain philosophers, e.g., Pseudo-Dionysius, Maimonides, Wittgenstein, and Derrida. Some philosophers, like Aquinas, were profoundly tempted by negative theology, but ultimately rejected it. What is the allure of negative theology? Is this allure fundamentally logical, mystical, psychological, or rhetorical? Why do almost all theologians ultimately reject the *via negativa*?

What does Pseudo-Dionysius mean when he says, “By knowing nothing, one knows hyperintellectually [ὑπὲρ νοῦν]” (*Mystical Theology*, ch. 1)?

What does Maimonides mean when he says, “you come nearer to the knowledge of God with every increase in the negations” (*Guide of the Perplexed*, I, 59, Pines trans., p. 138)?

What does Wittgenstein mean when he says, “There is indeed the inexpressible... it is the mystical [*das Mystische*]. The right method in philosophy would be...to say nothing except what can be said... Whereof one cannot speak, one must be silent” (*Tractatus Logico-Philosophicus*, 6.522-53; 7)?

What does Derrida mean by “the secret of dénégation” (“Comment ne pas parler: *Dénégations*,” in Derrida, *Psyché*, Paris 1987, pp. 535-595)?

Do I myself *personally* feel the powerful lure of negative theology? If so, should I resist it?

The Incomprehensibility of God. Augustine as a Negative Theologian

P.J.J van Geest

Augustine's way of speaking about God has been frequently deplored. It has been dismissed as too confident regarding the content of its assertions and too narrowly confined. The reception of Augustine's work appears to indicate that there was not a little truth to this view. Augustine's affirmative statements on God's essence and activities constituted the 'initial capital' of Christian theology and spirituality.

In contemporary religion, a tendency is in evidence to deny that too specific an image of God can really contain absolute truth. Fully formulated religious truths have to be placed in perspective, or must even be deconstructed, especially if the suspicion arises that they inhibit openness to authentic religious experiences of unity and harmony. Given such an outlook on religion, it seems understandable that those who take contemporary culture's renewed interest in religion seriously ignored Augustine's work as an authoritative source for 'post-Christian' discourse about God.

The presupposition is that, throughout his life, Augustine maintained a balance between speaking about God and remaining silent about him to a much greater extent than has often been realized. On the one hand, as a priest and a bishop, he wished to prevent misunderstandings concerning the nature of God's essence and activity. On the other hand, as a young priest, he already showed his concern to drive home to the faithful the idea that God was a mystery.

If Augustine positioned himself at the cutting edge of speaking and remaining silent, then his work is once more of importance for the future of the Christian faith, because it recognizes that the tension between affirmative and negative discourse about God has been characteristic of the Christian tradition from time immemorial.

See Van Geest, P. (2011), *The Incomprehensibility of God in Late Antique History and Religion*, 4, Peeters, Leuven.

Gastcolleges van Warren Zev Harvey aan de Universiteit Antwerpen

Woensdag 18 februari

Judaism & Philosophy: The Cosmopolitan Character of Jewish Philosophy

curcus Jodendom en Filosofie van Prof. dr. Vivian Liska en Drs. Dennis Baert (Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Wijsbegeerte)

Lokaal R.013 van 14.00 tot 16.00 uur

Woensdag 18 februari

Introduction to Jewish Culture: What is Midrash?

curcus Inleiding tot de Joodse Cultuur van Prof. dr. Karin Hofmeester (Faculteit Letteren en Wijsbegeerte, Geschiedenis)

Lokaal R.224 van 16.00 tot 18.00 uur

Deze gastcolleges kunnen gevolgd worden door elke geïnteresseerde.

Voor meer informatie en inschrijvingsmodaliteiten, gelieve contact op te nemen met het Instituut voor Joodse Studies: +32 3 265 52 43 – ijs@uantwerpen.be

Warren Zev Harvey is Professor Emeritus in the Department of Jewish Thought at the Hebrew University of Jerusalem, where he has taught since 1977. He studied philosophy at Columbia University, writing his dissertation on “Hasdai Crescas’ Critique of the Theory of the Acquired Intellect” (PhD 1973). He taught in the Department of Philosophy at McGill University before moving to Jerusalem. He has written more than 150 studies on medieval and modern Jewish philosophers, e.g., Maimonides, Crescas, and Spinoza. He was visiting professor at the universities of Maryland, Georgetown, Pennsylvania, Yeshiva University, McGill, Yale, Queens College, the École Pratique des Hautes Etudes in Paris and the Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales in Paris. Among his publications: *Physics and Metaphysics in Hasdai Crescas* (Amsterdam 1998). He is an EMET Prize laureate (2009).

P.J.J. van Geest is Vice Dean of the Faculty of Theology (Tilburg University), Professor of Church History and History of Theology (Tilburg University), Endowed Professor of Augustinian Studies (VU University Amsterdam) and Editor in Chief of Brill Encyclopedia of Early Christianity. He has written extensively on Augustinus, e.g. *Met zachte hand. Augustinus over dwang in kerk en maatschappij* [brief 185]. Budel: Damon, 2012, *Waarachtigheid. Augustinus over levenskunst*. Zoetermeer: Meinema, 2011, *The Incomprehensibility of God. Augustine as a Negative Theologian*. Leuven-Dudley: Peeters, 2010 (*Late Antique History and Religion* 4), *Stellig maar onzeker. Augustinus’ benadering van God*. Budel: Damon, 2007.

Organisatie

Instituut voor Joodse Studies (Universiteit Antwerpen)
Universitair Centrum Sint-Ignatius Antwerpen (UCSIA)

Lezingen en gastcolleges in het Engels
deelname gratis - inschrijven verplicht

Inschrijving & contact

Instituut voor Joodse Studies (Universiteit Antwerpen)
Prinsstraat 13, L.400 | BE-2000 Antwerpen
T +32 (0)3 265 52 43 | F +32 (0)3 265 52 41
ijs@uantwerpen.be
www.uantwerpen.be/ijs

Het Universitair Centrum Sint-Ignatius Antwerpen (UCSIA)

Het Universitair Centrum Sint-Ignatius Antwerpen (UCSIA) heeft als doel om, in een perspectief van christelijke levensbeschouwingen in een geest van openheid en verdraagzaamheid, samen met de leden van de Sociëteit van Jezus en de leden van de Antwerpse universitaire gemeenschap, een hoogstaand internationaal multidisciplinair forum te bieden dat academische reflectie, vorming en dienstverlening ondersteunt en stimuleert over thema's die bijzondere gestalte geven aan de christelijke levensvisie om aldus dienstig te zijn aan het geloof en bij te dragen tot een meer rechtvaardige samenleving. UCSIA focust op drie thema's: religie, sociale rechtvaardigheid en waardenoverdracht. UCSIA promoot onderwijs en onderzoek met een culturele, religieuze, ethische of spirituele dimensie via interdisciplinaire congressen, symposia en lezingen.

www.ucsia.org

Het Instituut voor Joodse Studies aan de Universiteit Antwerpen (IJS)

Het Instituut voor Joodse Studies legt zich toe op de uitbouw van een interdisciplinair, internationaal ingebed studiecentrum over het jodendom in de breedste betekenis van de term en vanuit diverse wetenschappelijke perspectieven. Het Instituut is actief op het gebied van academisch onderzoek, universitair onderwijs, en educatieve en wetenschappelijke dienstverlening. Elk academiejaar staan meer dan twintig lezingen door nationale en internationale specialisten op de agenda. Deze donderdagavondlezingen zijn gericht op een breed publiek en vrij toegankelijk. Het instituut organiseert ook taalcursussen Jiddisch en hedendaags Hebreeuws en cursussen joodse studies. Daarnaast organiseert het Instituut wetenschappelijke conferenties, studiedagen en workshops, veelal in samenwerking met Belgische en internationale academische en culturele instellingen. Het Instituut is volledig geïntegreerd in de Universiteit Antwerpen en wordt gesteund door het Ministerie van Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Het werd opgericht in de herfst van 2001.

www.uantwerpen.be/ijs